

TESTNET NIEUWS

Vereniging TestNet, p/a Fuut 11, 3626 CR Kockengen
www.testnet.org secretaris@testnet.org

Van de redactie

Door Meile Posthuma
tnn@testnet.org

Voor u ziet u de eerste TNN van lustrumjaar + 1, dus duidelijk een grenswaarde testgeval. Over de testspecificatie -techniek grenswaarde analyse gaan we het in dit nummer niet hebben, maar Rogier Ammerlaan gaat wel een andere belangrijke testspecificatie -techniek behandelen namelijk de beslissingstabel. Maar dit is natuurlijk maar één van de vele weer interessante artikelen die de redactie u weer aanbiedt. Wat dacht u verder van een artikel over het testen van formulieren, informatie over de werkgroepen 'Testen van ERP software' en 'Testautomatisering', een reactie op een boekrecensie uit de vorige TNN en natuurlijk de vaste rubrieken die u van ons gewend bent.

Verder belangrijk nieuws van onze secretaris over de betaalregels van de contributie en ons mooie TestNet jubileumboek waar nog aardig wat exemplaren door onze leden moeten worden opgehaald.

Van de Voorzitter

Door Bob van de Burgt
voorzitter@testnet.org

Na het lustrumjaar gaat TestNet in volle gang verder. Met al weer 2 succesvolle en druk bezochte

IN DIT NUMMER

Van de redactie	1
Van de voorzitter	1
Van de secretaris	2
ISBN978 90 12 12139 2	2
Werkgroepen	3
Werkgroep 'Testen van ERP-software'	3
Werkgroep 'Testautomatisering'	4
Hoe Agile wil je zijn?	5
5 Vragen aan	5
Test Formulieren	7
Testtechnieken in de praktijk 'Beslissingstabel'	11
Thema-avond: Certificering (on)zinnig?	14
Boekbespreking: Softwaretesten in Nederland	14
Open brief BNTQB	16
Evenementen	20

TestNet Nieuws verschijnt eenmaal per kwartaal. Kopij aanleveren per e-mail aan de redactie. Het is niet toegestaan om de nieuwsbrief of delen eruit zonder bronvermelding over te nemen.

thema-avonden achter de rug groeit ons ledenaantal nog zeer sterk. We gaan nu hard richting de 1200 leden. Ook de belangstelling vanuit bedrijven voor onze vereniging is zeer groot.

EuroSTAR wordt dit jaar in Den Haag gehouden van 10 t/m 13 november. Dat geeft veel Nederlandse testers de gelegenheid dit evenement eens te bezoeken. Dit jaar zal weer een EuroSTAR kaartje verloot worden onder de TestNet leden. Dit zal gebeuren op het inmiddels jaarlijks terugkerende TestNet EuroSTAR mini-event wat samen met Qualtech Conferences wordt georganiseerd.

Colofon

Redactie

Hein Baan
Hylke ten Cate
Meile Posthuma
Johan Vink
tnn@testnet.org

Bestuur

Bob van de Burgt
Hans van Loenhoud
Han Toan Lim
Meile Posthuma
Michiel Vroon
Bart Watertor

Voorzitter

Vice-voorzitter, 2e penningmeester & secretaris
Penningmeester
Informatievoorziening & Beheer
Evenementen & Thema-avonden
Marktverkenning & Werkgroepen

Dit evenement zal plaatsvinden op maandag 21 april. Op deze avond zal het programma van EuroSTAR 2008 aangekondigd worden en zullen er presentaties verzorgd worden door een Nederlandse en een internationale spreker die een prominente plek innemen in het EuroSTAR programma.

Op donderdag 27 maart zal voorafgaand aan de thema-avond de ALV plaatsvinden. Dit biedt onze leden de gelegenheid mee te beslissen over het wel en wee van onze vereniging en dit te combineren met een interessante inhoudelijke avond over testontwerp-technieken.

Van de Secretaris

Door Hans van Loenhoud

secretaris@testnet.org

Ledenadministratie

TestNet groeit, groeit en blijft maar groeien. Een verheugende ontwikkeling die aantoont dat TestNet op de goede weg is en activiteiten ontplooit waar de Nederlandse testers behoefte aan hebben. Maar, vaak rond de jaarwisseling, komen er op het secretariaat ook mailtjes binnen van leden die hun lidmaatschap willen beëindigen, veelal omdat ze iets anders gaan doen in een ander vakgebied. Omdat dat nog wel eens aanleiding is voor misverstanden, wil ik hier de spelregels rond het lidmaatschap nog eens even uitleggen.

1. Het lidmaatschap is persoonsgebonden. Dat is onlosmakelijk verbonden aan de rechtsvorm die TestNet heeft, namelijk die van vereniging. Het lidmaatschap is geen abonnement, dat recht geeft op een

(overdraagbare) vaste plaats op thema-avonden en evenementen. Als je zelf niet aan een activiteit kunt deelnemen, kun je je plek niet voor een keer afstaan aan je collega.

2. Het lidmaatschap wordt aangegaan per kalenderjaar. Je kunt ieder moment van het jaar lid worden van TestNet; het lidmaatschap beëindigen kan echter alleen per 31 december en je bent voor het hele jaar contributie verschuldigd. Als je wilt opzeggen, moet je dat vóór 1 december doen en dan wel aantoonbaar, dus per mail of brief. Een opzegging wordt door ons altijd z.s.m. bevestigd. Als je niets van ons hoort is er iets misgegaan in de communicatie.

ISBN978 90 12 12139 2

Door Hans van Loenhoud

secretaris@testnet.org

Bovenstaand ISBN-nummer zegt jullie misschien niet zoveel, maar mij wel. Het is het nummer van het boek 'Software testen in Nederland, 10 jaar TestNet', het jubileumboek dat TestNet vorig jaar uitbracht bij gelegenheid van ons 10-jarig bestaan (**zie ook pag. 15**). Inmiddels hebben ruim 400 leden hun exemplaar van het boek al in ontvangst genomen. Maar dat betekent dan wel dat er meer dan 600 leden zijn die hun exemplaar nog niet hebben gekregen. Begrijpelijk: niet iedereen was in de gelegenheid om het najaarsevenement of een van de erop volgende thema-avonden te bezoeken. En sinds het verschijnen zijn er alweer veel nieuwe leden bijgekomen.

Dus voor iedereen die het boek nog niet kent een korte toelichting: het

TestNet jubileumboek is een boek dat door 14 prominente leden (met schrijver dezes als eindredacteur) is geschreven en dat in vogelvlucht het hele vakgebied van software testen behandelt. We hebben het geschreven met het doel om ons vakgebied aan de buitenwereld uit te leggen. Want velen kijken je glazig aan als je vertelt dat je software tester van beroep bent. Met dit boek in de hand kun je op de volgende verjaardag van tante Riet of in de komende projectgroepvergadering van je nieuwe project eindelijk eens duidelijk uitleggen waarom het ontzettend belangrijk is dat en hoe er in Nederland professioneel wordt getest.

Het boek is voor € 14,95 in de boekhandel te koop of via bovengenoemd ISBN nummer op internet te bestellen en, speciaal voor TestNet-leden, gratis af te halen op onze evenementen en thema-avonden. DOE DAT DAN OOK! Want ik heb thuis nog een halve pallet boeken staan en mijn vrouw roept dat ik ze een keertje moet opruimen. Of, zonder dollen, beste leden: Als je nog geen jubileumboek hebt, kom dan binnenkort eens – alleen daarom al – naar een thema-avond en haal je exemplaar op. Want opsturen doen we niet, dat kost teveel porto, en meegeven aan collega's evenmin, want dat houd ik administratief niet bij. En bedenk: OP = OP, wie het eerst komt, die het eerst maalt.

Werkgroepen

Door Bart Watertor

werkgroepen@testnet.org

Dat TestNet een actieve vereniging is merken we ook in het aantal

aanmeldingen voor deelname aan de werkgroepen. Inmiddels zijn er 9 werkgroepen over uiteenlopende onderwerpen. Voor meer informatie over deze werkgroepen, kijk op www.testnet.org bij de Werkgroepen.

Naast deze bestaande werkgroepen bestaat er een belangstellingsregistratie voor de volgende onderwerpen:

- Test management best practices
- Test tools & Support
- Innovaties in testen
- Testomgevingen

Het doel van deze werkgroepen wordt bij voldoende belangstelling in een kickoff bijeenkomst vastgesteld.

Wil je meewerken aan één van de bestaande werkgroepen of ben je geïnteresseerd in deelname aan een nieuw op te starten werkgroep stuur dan je aanmelding naar werkgroepen@testnet.org.

Werkgroep 'Testen van ERP Software'

Door Hugo Wijntjes

H.Wijntjes@afas.nl

Op 18 december 2007 hebben wij een eerste kennismakingsbijeenkomst gehouden waaruit al snel bleek dat er een uitdagende missie voor ons klaarligt; het ontwikkelen van een kwaliteitsplan voor het testen van ERP Software. De hier op volgende 'officiële' bijeenkomst was in het kantoor van AFAS Software te Leusden op 23 januari 2008. De expertises onder de leden zijn zeer divers waardoor veel nieuwe kennis wordt vergaard. Tijdens deze bijeenkomst hebben we een aantal doelstellingen neergezet. Het zal vooral de teststrategie zijn waar wij ons in gaan

verdiepen. Voor onze volgende bijeenkomst (5 maart 2008 bij Sogeti in Vianen) hebben we allen de opdracht gekregen hier voorbereiding op te doen zodat de discussie snel een tandje dieper kan gaan. Onze doelstelling is om aan het einde van dit jaar een presentatie te houden op een thema avond van TestNet over het door ons ontwikkelde kwaliteitsplan.

Bij dezen wil ik graag een oproep doen voor meer leden voor onze werkgroep! Het aansluiten in een werkgroep biedt tal van voordelen, waaronder de belangrijkste; werken aan vooruitgang. Een ieder is welkom!

Werkgroep

'Testautomatisering'

Door Maurice Siteur

Maurice.siteur@capgemini.com

De werkgroep testautomatisering heeft een ervaring doorgemaakt. Na de TestNet meeting waarin we een presentatie gaven over 'testautomatisering en CMM' was de werkgroep zoekende. De samenstelling van dat moment vond het wel best, ging andere dingen doen of Maar er stonden toen anderen op, die het toch wel erg leuk vonden om verder te gaan. Zo gezegd zo gedaan en met het verstrijken van de tijd kwamen er steeds wat deelnemers bij. Hier heeft de groep zelf niet zo heel veel aan gedaan, wat aangeeft dat Testnet als vereniging aardig zelfregulerend is en vooral ook in beweging is. We zijn al weer met 8 personen. En wat nog veel belangrijker is, we hebben er nu echt zin in gekregen.

Mede door toedoen van Arjan Kranenburg hebben we het idee gevat om de interfaces tussen tools te gaan beschrijven op basis van XML. Wij gaan de wereldstandaard op dit gebied bedenken. Een beetje opportunisme kan geen kwaad. Ik begrijp dat iedereen nu mee wil doen? U kunt zich aanmelden

bij

werkgroepen@testnet.org

Hoe agile wil je zijn?

Reactie op boekbespreking

'Agile Testen'.

Door Maurice Siteur

Nog lang geen agile tester.

Maurice.siteur@capgemini.com

Johan Vink geeft in de laatste TestNet Nieuws een goed betoog over het feit dat de traditionele tester inmiddels ook wel beter weet en zich veel adaptiever is gaan gedragen. TMapNext is hierin zeer zeker een verbetering, want nu staat ook in het boek dat er meerdere wegen naar Rome zijn. Hier wil ik ook mee zeggen dat je met het oude TMap boek prima in alle omgevingen uit de voeten kon, alleen daar had je wat meer lef voor nodig. Het adaptieve moet echter wel van de tester zelf komen en die moet dat toch een beetje in de genen hebben. En daar wringt de schoen volgens mij.

Of de PRA met zijn adaptieve karakter nu agile is? Of wat dacht je van al die testtechnieken, die we zo graag willen toepassen. Testorganisaties met 8 mogelijke rollen, komen ook al niet zo agile over?

Neem nu het verschil in dikte van de boeken. Gigantisch zou ik zeggen. Agile vraagt toch om een flexibele

benadering, die lichtvoetig gebruikt kan worden. De bewegelijkheid in het agile testboek komt er ook goed uit. Hier past echter wel de kritiek van Johan, want het dunne boek had van mij ook wel wat voorbeelden kunnen gebruiken van wat je nu doet in een agile wereld. Agile is toch niet alleen een concept, er wordt toch ook wat geproduceerd?

TMap is veelomvattend, maar er is toch hopelijk niemand, die dat allemaal gaat proberen te doen. Keuzes maken, daar bestaat het leven uit en dat is bij testen nog eens in het kwadraat. Testen is namelijk keuzes maken, altijd en overal, van planning tot en met uitvoering.

Om deze keuzes goed te kunnen maken is een gedegen kennis van het hele TMap boek erg belangrijk. Een agile tester moet kunnen spelen met de materie en dat kan alleen als de basis goed is. Laten we ons als testers maar aangesproken voelen, want ik weet dat de kennis van testtechnieken slecht is bij heel veel testers (hier overdrijf ik echt niet!).

TMap blijft vanuit de agile wereld gezien een traditionele manier van testen en ik denk ook wel terecht. Want statements als 'Dit is niet conform TMap!' zijn dodelijke statements, waarvan mijn haren overeind gaan staan. Gelukkig hebben we hier nu een oplossing voor – Room 101.

Statements als 'TMap is niet toe te passen in een omgeving' of 'TMap zal over 5 jaar niet meer bestaan als gevolg van SOA' gaan bij mij de boeken in als faliekante onzin. Gestructureerd testen gaat niet verloren en dus ook een methode als TMap niet. TMap kan

hooguit uit de mode raken, maar wat dan?

Met andere woorden laat iemand mij maar overtuigen dat de beginselen van TMap (lees gestructureerd testen) niet in een agile omgeving is toe te passen.

5 vragen aan:

Door Erik Melssen

erik.melssen@topic.nl

IK VIND TESTEN

EEN LEUK VAK

WANT:

Het is een ontzettend afwisselend en relatief jong vakgebied wat zich in de afgelopen jaren enorm heeft ontwikkeld. Na jaren als ontwikkelaar te hebben gewerkt wilde ik mezelf verbreden. Dit kan natuurlijk op meerdere manieren. Ik wilde technisch en ook praktisch bezig blijven en tevens contact hebben met veel disciplines binnen een organisatie. Ik had ervoor kunnen kiezen om meer richting software design en architectuur te gaan, maar vaak zie je dan dat je niet meer direct met het uiteindelijke product werkt en abstract moet gaan denken. Dit past niet bij mij, ik ben graag praktisch bezig maar wel met een volledig systeem overzicht, dit sluit perfect aan bij de test rol die ik nu vervul.

HET GROOTSTE MISVERSTAND

OVER TESTEN IS:

Ik denk dat er steeds minder misverstanden zijn over testen. Het merendeel van de organisaties (in ieder geval in de technische software ontwikkeling) is zich er inmiddels wel van bewust dat testen een geheel eigen

vakgebied is, waarvoor je gespecialiseerde professionals nodig hebt. Het misverstand wat overblijft is dat velen denken dat testen al volwassen is. Deze mensen moet ik teleurstellen, we zijn er nog lang niet in testland, hoewel we op de goede weg zijn staat testen nog steeds in de kinderschoenen en zal het test vakgebied de komende tig jaren nog een gigantische ontwikkeling doormaken. De stap van acceptatie als vakgebied is gemaakt, wat over blijft is de professionalisatie en de verdere ontwikkeling. Dit begint bij gespecialiseerde opleidingen over testen op hogescholen en universiteiten, iets waar ik nu nog veel te weinig over hoor of zie.

OVER 5 JAAR ZIE IK MEZELF IN DE FUNCTIE VAN:

Dit zijn lastige vragen waarop niet zomaar antwoord is te geven. Ik ben niet iemand met een concreet doel voor ogen. Ik vermoed nog wel in het test vakgebied bezig te zijn. Wat zomaar zou kunnen is dat ik meer bezig ben meer met het uitdragen van test ervaring en kennis. Dit zou kunnen zijn als consultant of trainer.

EEN TESTER MOET ZEKER BESCHIKKEN OVER DE VAARDIGHEID OF KENNIS OM:

Laat ik beginnen met te zeggen dat een tester zeker te typeren is en absoluut een aantal specifieke persoonlijke kenmerken nodig heeft om succesvol te zijn. Abstraheer ik even van de persoonlijke eigenschappen dan vind ik een gedegen basis kennis van test ontwerp en test technieken de belangrijkste vaardigheid waarover de

tester moet beschikken. Hier ligt namelijk de basis van een goede en efficiënte test uitvoering. Het doen van een risico analyse inclusief een test ontwerp is namelijk een cruciale stap. Helaas zie ik in de praktijk nog regelmatig testers die maar wat aanrommel en test cases maken zonder een gedegen ontwerp waardoor er meestal een enorme database met ongestructureerde, ondoordachte en niet geprioriteerde test cases ontstaat.

IN DE TOEKOMST HOOP IK DAT BINNEN HET TESTVAKGEBIED

... IS VERANDERD, OMDAT:

Zoals al eerder gezegd hoop ik dat er goede opleidingsmogelijkheden ontstaan op universiteiten en hogescholen, met gedegen fundamenteel onderzoek op het gebied van testen. Dit zal het test gebied een enorme impuls kunnen geven. Verder hoop ik dat we steeds meer kunnen gaan naar het voorkomen van fouten in plaats van het vinden van fouten. Het zou mooi zijn als we in de toekomst met modellen kunnen aantonen of voorspellen waar er nog daadwerkelijk getest moeten worden.

IK GEEF DE VRAAG DOOR AAN:

Roger Derksen, ik heb met hem in het begin van mijn carrière samengewerkt en heb vorig jaar samen met hem de ISTQB practitioner cursus gevolgd. Ik vond het leuk om te zien hoe hij zich ontwikkeld heeft op test gebied. Tevens was ik onder de indruk van zijn presentatie op de afgelopen EuroSTAR. Het is geweldig dat hij als relatief jongeling presenteerde tussen de veelal zeer ervaren professionele sprekers.

Test formulieren!

Door: Ben Vroom

www.benvroom.nl

Dit artikel is een aangepaste weergave van een lezing op het CKC congres "Elektronische Formulieren 2007"

Eenvoudige formulieren maken is niet zo moeilijk. Maar zodra ze wat langer of ingewikkelder worden, is het niet gemakkelijk om ze goed op de invullers af te stemmen. Vaak blijkt het invullen veel lastiger dan de makers hadden gedacht. Het gevolg: een frustrerend invulproces, kans op foutieve gegevens en te veel onnodige afhakers.

Waarom gaat het bij formulieren zo vaak mis?

- Het is moeilijk om je bij het maken van formulieren steeds voldoende in de invullers te verplaatsen. De makers zijn bezig met de regeling of de procedure die in een formulier moet worden vertaald en kunnen daar moeilijk los van komen. Ze vergeten dat bepaalde termen geen gemeengoed zijn en beseffen niet dat betere toelichtingen noodzakelijk zijn of dat gegevens verzamelen erg ingewikkeld en tijdrovend kan zijn.
- De makers van formulieren zijn vaak inhoudelijk deskundigen, vormgevers en ICT-ers. Zij zijn niet opgeleid om zich te verplaatsen in de invuller.
- Juristen willen qua terminologie vaak zó dicht op de regeling blijven, dat zij een taal afdwingen die een eenvoudige en begrijpelijke invulling in de weg staat.
- Bij online formulieren moeten vaak verschillende systemen met elkaar

samenwerken. Dat gaat nog wel eens mis.

- Vormgevers zijn soms te optimistisch over wat de invuller ziet. Invullers kijken nogal op de vierkante millimeter. Daar houden vormgevers niet altijd rekening mee.

De invulproblemen die hier het gevolg van zijn, kunnen gemakkelijk worden opgespoord door formulieren bij invullers te testen. Met de resultaten kan ook tegenwicht geboden worden aan juristen: er kan worden aangetoond dat de gekozen formuleringen tot oninvulbare vragen of foutieve antwoorden leiden. Vormgevers die het ontwerp hardnekkig verdedigen, kunnen worden overtuigd dat de invullers elementen niet zien of begrijpen en voortijdig afhaken.

Hoe testen?

Testen is in principe heel eenvoudig: laat een paar proefgebruikers ieder individueel het formulier invullen en kijk wat er misgaat. In grote lijnen gaat dit als volgt. U laat de proefgebruiker hard op denken als hij / zij het formulier invullen, liefst op basis van de eigen situatie en wensen, en geeft hem een aantal opdrachten in de vorm van situaties van waaruit hij het moet invullen. U kijkt mee en noteert wanneer het mis gaat. Als het niet duidelijk is waarom hij iets doet, kunt u daarnaar vragen, echter zonder iets over de werking van het formulier prijs te geven. Mensen die bij de ontwikkeling van het formulier betrokken zijn, kunnen in dezelfde ruimte meekijken. Als het er meer dan drie zijn, moet dit in een andere ruimte.

Als u op deze manier een formulier bij drie proefgebruikers test, komt u zo goed als zeker belangrijke gebreken tegen die u zelf niet had voorzien. Een ochtendje testen levert zo zeer relevante inzichten over het functioneren van het formulier op.

Meestal ziet u al bij de eerste proefgebruiker wat er bij het invullen mis kan gaan. Dat is het aardige van testen: je kijkt mee door de ogen van de invuller en ziet, als er iets mis gaat, meestal meteen wat het probleem is. Soms moet u mensen vragen wat er gebeurt, bijvoorbeeld waarom ze de toelichtingen niet lezen. En soms moet u iets een paar keer zien voordat u kunt concluderen dat het niet aan een proefgebruiker ligt maar dat het meer mensen kan overkomen.

Inrichting van de test

Hoe kunt er voor zorgen dat een test het meest oplevert? Ik zal een aantal keuzes bespreken en toelichten met een fictief voorbeeld: Tentrent.nl, waar je gezinstenten en -caravans op campings in Europa kunt huren en ook hotels onderweg kunt bespreken. Gebruikers van die site moeten formulieren invullen om een tent, caravan of een hotel te kunnen reserveren.

GOEDE PROEFGEBRUIKERS

Door willekeurige mensen een formulier in te laten vullen, komt u meestal wel onvoorziene gebreken op het spoor. Maar mensen voor wie het formulier bedoeld is, die (mogelijk) later daadwerkelijk tot de invullers gaan behoren, zijn altijd de beste proefgebruikers. Zij kunnen precies aangeven hoe ze de vragen begrijpen, welke toelichtingen ze nodig hebben,

welke moeite ze kunnen hebben met het verzamelen van de gegevens en op welke praktische problemen zij stuiten. Zij zijn het best in staat om het formulier vanuit hun eigen situatie in te vullen. Voor een test van Tentrent zijn dit mensen die dit soort reizen boeken.

GOEDE OPDRACHTEN

Als het mogelijk is laat u proefgebruikers het formulier invullen vanuit hun eigen situatie, wensen en voorkeuren. Bij Tentrent betekent dit dat mensen met verschillende budgetten en wensen en randvoorwaarden, bijvoorbeeld een hond, een hotel gaan zoeken en daarbij uiteenlopende problemen kunnen tegenkomen.

Daarnaast kunt u de proefgebruikers meer specifieke opdrachten geven. Allereerst kunt u de proefgebruikers precies laten doen waarvoor het formulier gemaakt is, bijvoorbeeld een vergunningaanvraag volgens het boekje. U test dan of het formulier bij normale aanvragen goed werkt.

Bij Tentrent: U hebt een gezin met twee kinderen en bent onderweg naar uw camping in de buurt van Florence en zoekt in onderweg een hotel voor één nacht. Zoek en boek dit hotel.

Bij het maken van een formulier wordt vaak uitgegaan van standaard situaties: de situaties die de makers bij het maken van het formulier in hun hoofd hebben. Voor de test is het interessant om te zien wat er gebeurt in afwijkende of meer gecompliceerde situaties. Daarvoor moet u het formulier even vergeten en creatief zijn in het bedenken van gecompliceerde gebruikssituaties. Op basis daarvan

kunt u zogenaamde 'scenario-opdrachten' bedenken.

Bijvoorbeeld: U heeft een tent gereserveerd op een camping in Karinthië, Oostenrijk en zoekt ergens halverwege een hotel voor de nacht van 5 op 6 juli. U heeft een gezin met drie kinderen. U wilt twee kamers met ontbijt: één voor u en uw man, met douche, en één voor de kinderen, liefst zonder douche, dat is goedkoper. U weet niet hoe laat u aankomt en wilt daarom kunnen dineren in of vlakbij het hotel. Omdat u in steden altijd de weg kwijtraakt moet het hotel gemakkelijk bereikbaar zijn vanaf de snelweg. Het moet ook beschikken over een bewaakte parkeerplaats, zodat de vakantiespullen niet al op de heenreis worden gestolen. Het is zeer de vraag of het zoeken en reserveren in zo'n geval ook goed verloopt.

Met dit soort opdrachten maakt u een switch: terwijl het als formulierenmaker erg moeilijk is om niet vanuit de eigen gegevensbehoefte te denken, kruipt u opeens in de huid van de invuller en denkt u vanuit zijn situatie.

Aandachtpunten voor de test

Aan de hand van de opdrachten zullen de verschillende onderdelen van het formulier getest moeten worden. Het is niet zeker of dat automatisch goed gebeurt. Daarom zult u er tijdens de test op moeten letten dat u voldoende informatie krijgt over het functioneren van de verschillende onderdelen. Eventueel moet u tussendoor een korte opdracht geven om iets te doen, bijvoorbeeld een toelichting laten lezen of een foutief antwoord laten invullen.

VINDBAARHEID FORMULIER

Test of proefgebruikers het formulier gemakkelijk kunnen vinden.

WORDT BELANGRIJKE INFORMATIE

VOORAFGAAND AAN INVULLEN GELEZEN?

Soms staat belangrijke invulinformatie op de pagina met de link naar het formulier. Dat wordt meestal niet gelezen. Zoiets kan beter in het formulier staan, of in de bevestiging. Test dus ook het voortraject van het formulier: als relevante informatie vooraf gegeven wordt, wordt dit dan gelezen of klikken gebruikers direct door naar het formulier?

TITEL EN DOEL VAN HET FORMULIER

Formulieren worden nogal eens lukraak op het internet geplaatst, zonder duidelijke titel en zonder dat het formulier aangeeft waarvoor het dient en voor wie het bestemd is. Men vergeet dat mensen die het formulier aanklikken, deze informatie vaak wel nodig hebben. Op het internet moet ieder formulier een duidelijke titel hebben en moet ook duidelijk worden aangegeven wie er wat mee kan doen. Vraag de proefgebruikers dus of dit voldoende duidelijk is.

VRAGEN

De vragen in het formulier moeten voor iedereen glashelder zijn, of van een glasheldere toelichting zijn voorzien. Als proefgebruikers een vraag niet goed begrijpen, zullen ze dat over het algemeen spontaan aangeven. Maar het kan ook voorkomen dat zij een vraag verkeerd begrijpen zonder dat zij dat doorhebben en zonder dat dit uit hun antwoord valt af te leiden. Als u

vermoedt dat een vraag mogelijk niet goed begrepen is, vraag de proefgebruiker dan wat ermee wordt bedoeld. U kunt dat meteen doen of later, als u eerst wil weten wat er bij een eventueel foutief antwoord gebeurt. Bijvoorbeeld: verschijnt later een foutmelding?

TOELICHTINGEN

Als proefgebruikers weinig toelichtingen lezen of aanklikken, vraag hen dat dan op bepaalde momenten te doen. Bekijk of ze deze kunnen vinden en vraag hen of ze voldoende duidelijkheid bieden. Laat de verschillende testpersonen verschillende toelichtingen lezen, zodat er zoveel mogelijk in de test bekeken worden. En mocht u twijfels hebben over de duidelijkheid of volledigheid van bepaalde toelichtingen, laat die dan door meerdere proefgebruikers bekijken.

ROUTERING

Een formulier kan routes bevatten: vragen die verschijnen afhankelijk van de antwoorden op eerdere vragen. Test deze door proefgebruikers verschillende opdrachten te geven die tot verschillende invulroutes leiden.

HOE VEEL TIJD KOST HET INVULLEN (NOG)

Invullers willen graag weten hoe lang het invullen van het formulier gaat duren en willen tussendoor kunnen zien hoe ver zij gevorderd zijn. Vraag de proefgebruikers bij het begin van het invullen en tussendoor of hierover voldoende houvast wordt gegeven.

FOUTMELDINGEN

Een veel voorkomend probleem zijn onduidelijke foutmeldingen. Test dus ook de foutmeldingen: laat mensen af en toe iets verkeerd doen en kijk of de foutmelding goed gezien wordt en voldoende houvast biedt.

GEGEVENS TUSSENTIJD WIJZIGEN

Laat proefgebruikers eerder ingevulde gegevens wijzigen. Het komt nog te vaak voor dat dit heel lastig is of dat daarbij later ingevulde gegevens verloren gaan.

INVULPROCES ONDERBREKEN

Vooraf bij langere, wat ingewikkelder formulieren moeten invullers het invulproces langere tijd kunnen onderbreken, bijvoorbeeld een dag of langer. Wat gebeurt er dan? Blijven de gegevens bewaard als de computer wordt afgesloten?

GEGEVENS CONTROLEREN

Aan het eind van het invulproces hoort in de regel een pagina te verschijnen met een overzicht van alle ingevulde gegevens. Test of dit verschijnt en een goede en overzichtelijke weergave van de ingevulde gegevens geeft.

INGEVULDE GEGEVENS OPSLAAN

Vaak hebben mensen er behoefte aan om de ingevulde gegevens op te slaan, zodat zij een bewijs hebben van wat ze hebben ingevuld. Bijvoorbeeld in de vorm van een ingevuld formulier als pdf-bestand. Test of deze mogelijkheid wordt geboden, of dit gemakkelijk gaat en een presentatie van de ingevulde gegevens biedt waar

de invuller tevreden mee is. Laat hem deze eventueel ook uitprinten.

VERZENDEN

Is de invuller er voldoende zeker van dat hij de gegevens nu kan verzenden? Verwacht hij eventueel complicaties? Klopt eventuele informatie over wat er bij het drukken op de verzendknop gebeurt met wat er daadwerkelijk gebeurt? Bestaat de kans dat hij abusievelijk op een 'alles wissen'-knop klikt?

NA HET VERZENDEN

Laat de invuller de gegevens verzenden. Ook daarbij kan er gemakkelijk iets misgaan. Krijgt de invuller, als hij op de verzendknop heeft geklikt, een bevestiging van ontvangst en voldoende informatie over het vervolgproces? Krijgt hij een email met een overzicht van de ingevulde gegevens en voldoende informatie over het vervolgproces?

Hoeveel proefgebruikers?

Korte, snelle tests bij een paar proefgebruikers leveren altijd hele nuttige informatie op over mogelijke problemen bij het invullen. Daarom: beter kort testen dan niet testen. Maar een test bij meer proefgebruikers levert meestal meer op. Als u een ingewikkelder formulier één keer test, ligt een grotere steekproef voor de hand, bijvoorbeeld 8 tot 10 proefgebruikers. In dat geval is het echter beter om het formulier tijdens het ontwikkelingsproces meerdere malen met kleine steekproeven te testen, bijvoorbeeld het eerste concept, een verbeterd concept en het definitieve formulier. Het is efficiënter om vroegtijdig fouten op te sporen en

met verbeterde concepten verder te gaan, dan pas op het eind alle fouten eruit te halen. Bovendien zult u zich, door al in een vroeg stadium met de invullers geconfronteerd te worden, in het vervolgtraject ook beter in hen kunnen inleven. Ook dat helpt om tot goed invulbare formulieren te komen.

Meer invullers, betere gegevens

Dus: als u een formulier maakt, test het dan even bij een paar proefgebruikers voordat u het op het internet zet. Fouten die leiden tot invulproblemen zijn zó gemaakt, zonder dat u het doorheeft. Testen is ook zó gebeurd. Het levert vaak meer op dan een vergadering met betrokkenen over het formulier. De winst: meer invullers en betere gegevens, precies wat u nodig heeft.

Testtechnieken in de praktijk:

Door Rogier Ammerlaan

Rogier.ammerlaan@devoteam.nl

Beslissingstabellentest (BTT)

Eerder al heb ik een aantal keer een artikel geschreven over de testtechnieken Proces Cyclus Test (PCT) en de Elementaire Vergelijkingen Test (EVT). Deze keer neem ik wederom een testtechniek onder de loep, namelijk de beslissingstabellen test. In dit artikel geef ik aan hoe deze testtechniek in de praktijk toegepast wordt of kan worden. Ook, net als de PCT en EVT, wordt tijdens trainingen vaak wel de theorie verteld, alleen wanneer is het nu handig om deze testtechniek toe te passen? En hoe doe je dat dan. In dit

artikel ga ik kort in op wat de theorie zegt, en hoe het in de praktijk gebruikt wordt, of gebruikt zou kunnen worden.

Beslissingstabellen, zoals in de diverse trainingen behandeld, is een niet al te ingewikkelde techniek, althans de beslissingstabel opstellen, de resultaatvoorspelling is iets lastiger. Ook een bekende techniek die toch wel meer gebruikt wordt in de praktijk. De samenstelling van een beslissingstabel is altijd hetzelfde, een kolom met de condities eerst en daaronder de resultaatvoorspelling of acties. De condities moeten zo opgesteld worden dat deze WAAR of NIET WAAR als resultaat kunnen geven. Ook wel eens aangeduid als 1 / 0, T / F, Y / N. Het maakt niet uit welke gebruikt wordt. Bepaal vervolgens alle mogelijke combinaties van de condities en schrijf deze uit, dus bij 3 condities, 2 tot de macht 3 en bij 6 condities 2 tot de macht 6 en dit zijn gelijk het aantal testsituaties. In trainingen zijn vaak voorbeelden te zien waarbij 3 of 4 condities gebruikt worden, logisch want de tijd om een beslissingstabel van 6 condities (lees 64 testsituaties!) schrijf je niet in 10 minuten uit. Althans de condities en de testgevallen misschien wel, (hier zijn ook tooltjes voor), maar de resultaatvoorspelling is wat lastiger. Dit blijft handwerk en vergt vaak veel denkwerk, let hierbij ook op dat een negatieve conditie lastig te interpreteren is en de resultaatvoorspelling des te lastiger maakt. Bijvoorbeeld 'Salaris niet hoger zijn dan 20000'. 'False' betekent in dit geval, dat het salaris meer dan 20000 is. Handiger is om de condities positief te formuleren. Zoals 'Salaris hoger dan 20000'. Dit voorkomt de kans op fouten tijdens de resultaatvoorspelling.

Wat ik net beschreef is de basis van een beslissingstabel, er zijn uiteraard ook mogelijkheden om de beslissingstabel te normaliseren, simpeler te maken. Hier zijn allerlei theorieën over en zelfs boeken over geschreven. Zo ver kan ik in dit artikel helaas niet gaan. Maar wel kan ik iets vertellen over hoe dit dan in de praktijk toegepast wordt.

Vaak hoor ik in mijn omgeving dat de beslissingstabellen test maar niet gebruikt wordt, omdat dit zoveel testsituaties genereert en zo arbeidsintensief is. Dit klopt ook, zeker als je niet normaliseert en een compleet functioneel ontwerp probeert te specificeren met beslissingstabellen. Ik beweer niet dat de arbeidsintensiviteit dus een reden moet zijn om maar niet de beslissingstabellen te gebruiken, zeker niet. Sterker nog, soms is het noodzakelijk, alleen hangt dit af van het risico dat je wilt lopen en/of afdekken bij het testen. Bij bedrijfskritische onderdelen van een systeem waarbij het afbreukrisico voor de klant hoog is zou ik zeker de beslissingstabellen test in zwaarste vorm willen gebruiken.

In de vorige zin zit ook nog een leuk woord wat niet geheel onbelangrijk is bij de keuze voor beslissingstabellen test, namelijk het woord 'onderdeel'. Waarom is dit een belangrijk woord? Dit is een belangrijk woord omdat ik in de praktijk zie dat als er geroepen wordt om beslissingstabellen test te gebruiken niet altijd bedoeld wordt dat je het gehele functioneel ontwerp volgens beslissingstabellen test moet uitvoeren. Waarom geen splitsing in onderdelen of functies binnen een

functioneel ontwerp. Doe voor de belangrijke berekening in het ontwerp of kleine onderdelen eens een beslissingstabellen test, en kies voor andere delen van het functioneel ontwerp een andere testtechniek. Dit maakt

het werk van een tester des te interessanter. Moet er altijd de beslissin

gstabellen test gebruikt worden met iedere conditie bestaan uit een enkelvoudige conditie? Zeker niet, afhankelijk van het risico kan er zeker gekozen worden voor een samengestelde conditie.

Hoe gaat dit nu in de praktijk. Meestal is een functioneel ontwerp geschreven met veel tekst en is het lastig om hier direct de beslissingstabel uit op te stellen. Ook in dit voorbeeld werd een functioneel ontwerp ontvangen met tekst. De eerste stap die uitgevoerd is de tekst vertalen naar een soort pseudocode:

VOORBEELD:

“Een functioneel ontwerp beschrijft dat het veld eigenwoningreserve1 bij een aanvrager gevuld moet zijn en dat dit veld dan in een ander systeem opgeslagen moet worden in het scherm Contactpersoon en dan in het veld EigenWoningReserve. Daarnaast is beschreven dat als het veld EigenWoningreserve2 bij een aanvrager gevuld is, dat deze in een ander systeem opgeslagen moet worden in

het scherm Medeschuldenaar en dan in het veld EigenWoningReserve...”

Om deze tekstuele beschrijving goed te kunnen interpreteren is het handig om deze om te zetten naar pseudocode

FIGUUR: PSEUDOCODE:

```
C ALS aanvrager.eigenwonreservere1 is gevuld DAN
1 ACTIE: Veld doorgeven aan Systeem X in
    EigenWoningReserver Contactpersoon
C ALS aanvrager.eigenwonreserver2 is gevuld DAN
2 ACTIE: Veld doorgeven aan Systeem X in
    EigenWoningReserve Medeschuldenaar
C ALS leningdeel.rentepctbelastingaftek is gevuld DAN
3 ACTIE: Veld consumptief deel wordt doorgegeven aan Systeem X
    consumptief deel = (leningdeelbedrag – (rentepctbelastingaftek * leningdeelbedrag))
```

(figuur Pseudocode):

Altijd handig is na deze vertaling is om naar de functioneel ontwerper te gaan en te vragen of dit een juiste interpretatie is, aangezien wij als tester natuurlijk ook fouten en interpretatie fouten kunnen maken. Als de functioneel ontwerper dan aangeeft dat dit de juiste interpretatie is, is de kans groot dat de beslissingstabel die daarna gemaakt wordt juist is. Niet alleen voor de kwaliteit van de beslissingstabel is dit handig, maar soms zijn er ook eyeopeners waar de functioneel ontwerper nog niet aan gedacht had.

Zoals je ook al kan zien is de pseudocode zo opgesteld dat je hier de condities al in terug kan vinden, namelijk C1, C2 en C3. En zien we drie acties (resultaten) vanuit deze drie condities. Op basis van deze informatie kunnen we de beslissingstabel samenstellen en deze komt er dan als volgt uit te zien **(figuur: beslissingstabel):**

FIGUUR: BESLISSINGSTABEL:

Testsituaties	1	2	3	4	5	6	7	8
Conditie								
Aanvrager.Eigenwonreserve1 is gevuld	0	0	0	0	1	1	1	1
Aanvrager.Eigenwonreserve2 is gevuld	0	0	1	1	0	0	1	1
Leningdeel.RentePctBetlastinAftrek is gevuld	0	1	0	1	0	1	0	1
Resultaten								
Veld doorgegeven aan Systeem X in EigenWoningReserver Contactpersoon						x	x	x
Veld doorgegeven aan Systeem Xin EigenWoningReserve Medeschuldenaar			x	x			x	x
Veld consumptief deel = (leningdeelbedrag – (rentepctbelastingaftrek * leningdeelbedrag)) wordt doorgegeven aan Systeem X	x		x			x		x

Alle testsituaties zijn heel snel op te stellen, de resultaten zullen we zelf handmatig moeten invullen. Nu hebben we dus 8 testgevallen, deze moeten we natuurlijk nog verder uitwerken naar fysieke testgevallen om deze uit te voeren.

Conclusie is dat de beslissingstabellen zeer nuttig is om gedachten te ordenen, om complexe berekeningen goed te kunnen beschrijven. Ook is een voordeel van het gebruik van de beslissingstabellen test dat je als tester minder snel iets kan vergeten. Je weet goed wat de dekingsgraad van je testen is en wat je nu daadwerkelijk aan het testen bent. Het nadeel van beslissingstabellen test is dat het aantal testgevallen kan exploderen. Wat ook de conclusie is, is dat het belangrijk is, om goed na te denken over risico's die je graag wilt afdekken bij het gebruik van deze techniek.

Ik heb nu al meerdere artikelen geschreven over testtechnieken in de praktijk, en ik ga er ook mee door, maar waarom eigenlijk? Omdat ik, en ik hoor het veel vaker van testers, er in de praktijk niet heel veel gebruik wordt gemaakt van testtechnieken, uitzonderingen natuurlijk daar gelaten, en ik zeker de toegevoegde waarde zie van het gebruik van testtechnieken. Misschien voel ik me wel een evangelist

in de woestijn, maar als maar een aantal testers door deze artikelen proberen te experimenteren met testtechnieken en de discussie oplaait over waarom we testtechnieken zouden moeten en of kunnen gebruiken in de praktijk heb ik mijn doel bereikt. Misschien dat door deze artikelen de afstand tussen de theorie en praktijk verkleind wordt en kennis gedeeld wordt over het gebruik van testtechnieken in de praktijk we als professionele testers ook daadwerkelijk de testtechnieken gaan gebruiken in de praktijk. Er zijn er genoeg.

Thema-avond

Certificeren (on)zinnig?

Door Hylke ten Cate

hylke.ten.cate@planet.nl

Op 24 januari 2008 was er een thema-avond over zin en onzin van certificeren van testers. Als representant van onzinnig was Kasper Hanselman gevraagd en als representanten van zinnig waren Rik Kochuyt en Rik Marselis (BNTQB) gevraagd. De zaal was in twee delen verdeeld. De linker- en rechterhelft werden tegenover elkaar geplaatst. De deelnemers werden gevraagd in een van de twee vakken plaats te nemen en

zo meteen hun afweging kenbaar te maken. Die bleek ongeveer fiftyfifty.

Eigenlijk hielden beide kampen hetzelfde verhaal en gaven argumenten pro en contra. Kasper kwam uiteindelijk op onzinnig uit en de Rikken op zinnig.

Aan het einde werd de deelnemers gevraagd hun mening te heroverwegen en zo nodig van zijde te wisselen. Zeer weinig mensen maakten daar gebruik van, zodat de einduitslag eigenlijk onbeslist bleef.

De argumenten gingen in de trend van "er wordt nu eenmaal geselecteerd op certificaten" tot "het geeft niet aan, of iemand kan testen". De hoeveelheid inspanning voor het halen van een certificaat is verwaarloosbaar in vergelijking tot een opleiding als programmeur. De huidige examens zijn multiple choice en testen alleen, wat men zich nog van het boek kan herinneren. Een certificaat is levenslang geldig: wat is de waarde vele jaren later? Het bestaan van certificaten draagt bij tot de professionalisering van het testvak.

De Rikken lieten ook zien, welke moeite er wordt gedaan om tot één certificeringssysteem te komen, het liefst onder auspiciën van de BNTQB (Belgium and Netherlands Testing Qualifications Board). Naast de examens van ISTQB zijn er de TMap-examens. De tendens is, om naast een foundation examen ook advanced of practitioner examens te gaan afnemen.

Zie verder de sheets op de website: www.testnet.org/Produktie/Bibliotheek/Presentaties.html

Boekbespreking 'Software testen in Nederland'

Door Hylke ten Cate
hylke.ten.cate@planet.nl

10 jaar TestNet

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van TestNet in 2007 werd een boek uitgegeven met 13 artikelen over testen. Twaalf daarvan werden geschreven door mannen of mannenduo's; het dertiende door een vrouw. Het zijn allemaal auteurs, die grote bekendheid hebben in de test- en kwaliteitswereld.

Het geheel werd voorafgegaan door een inleiding van de hand van Bob van de Burgt, de voorzitter van TestNet.

Eindredacteur Hans van Loenhoud opent met een bijdrage onder de titel: "Testen in vogelvlucht". Hij definieert testen en gaat vervolgens in op het belang, het hoe en de toekomst.

Ruud Teunissen, bekend als een van de auteurs van TMap®, verhaalt over de geschiedenis van testen, waarbij hij opmerkt, dat testen in Nederland een vak geworden is. Hij beschrijft hoe gestructureerd testen ingang vond en de testers zich gingen organiseren. Hij betreurt, dat testautomatisering nog geen succes is.

Tim Koomen, die TMap® verder ontwikkelde tot TMapNext, gaat in op het verband tussen testen en risico onder de titel "Testen: het 'Risk'-spel". Dat spel leidt tot een aanpak voor teststrategie, waarbij deelnemers moeten worden betrokken, een productrisicoanalyse moet worden gemaakt, evenals een keuze over de

testzwaarte en andere keuzen. Vervolgens beschrijft Tim kort allerlei problemen, die zich kunnen voordoen. Tot slot onderstreept hij het belang van een op risico's gebaseerde teststrategie.

Gerard Kruijff beschrijft de bruikbaarheid en onbruikbaarheid van het V-model bij cyclische ontwikkelmethoden. Bij incrementeel-iteratief testen wordt het V-model al gauw minstens een W-model, waarbij specificatie en uitvoering een aantal keren herhaald worden.

Anko Tijman geeft een korte versie van zijn boek Agile testen, dat in de vorige TNN werd besproken. Het is uitwerking van incrementeel-iteratief testen, waarbij de feitelijke onvoorspelbaarheid van uitkomsten als zwakke schakel van de waterval en bijbehorende V-model worden aangegeven.

De enige vrouwelijke auteur, Stephanie van Dijck, gaat in op het testen van Embedded software, dat een integrale aanpak vereist. Eén van de bijzonderheden is, dat voor de embedded software vaak ook specifieke hardware wordt ontwikkeld, waardoor een dergelijk project veel dichter bij de techniek komt te staan. Complexiteit speelt hierbij dan ook een grote rol.

Martin Pol, ook bekend als auteur van TMap® en drijvende kracht daarachter, schrijft over het outsourcen van testen. Outsourcing is een verzamelnaam voor een breed scala aan werkzaamheden. In zwakke economische tijden is outsourcen kostenbesparend en in sterke noodzakelijk, omdat de resources er niet zijn. Bij testen is vooral de regie van belang en zullen

afspraken goed moeten worden vastgelegd.

Maurice Siteur en Michiel Vroon gaan in op tools, waarbij ze zich afvragen of die een gepasseerd station zijn dan wel een nieuwe halte. Uiteindelijk zien ze – onder voorwaarde van onder meer gestructureerd gebruik – zeker toekomst voor tools, zeker als wettelijk aantoonbare testen vereist zullen worden.

Erik van Veenendaal, de derde auteur van TMap® en drijvende kracht achter ISEB, gaat in op standaarden en certificaten. Hij pleit voor een standaardisatie en noemt zo'n 25 teststandaarden. Bij de paragrafen over certificering gaat hij uitvoerig in op ISTQB en ISEB, waarbij hij TMap niet onvermeld laat.

Egbert Bouwman gaat onder de titel "Excellent testen: people issues en cultuur". Hierbij komen vooral de persoonlijke testcompetenties aan de orde. Het eerste subhoofdstuk heeft de titel "testers lachen te weinig".

Bob van de Burgt schreef naast zijn voorwoord als voorzitter van TestNet ook een eigen hoofdstuk in het boek. Het gaat over testmanagement in een groot aantal variëteiten. Hij stelt zijn eigen boek over Risk & Requirement Based testen tussen TMap en TMapNext.

In het voorlaatste hoofdstuk gaat Jan Jaap Cannegieter in op "testen en quality assurance". Hij bespreekt vooral de plaats van reviews in het testproces. Hij verdubbelt de linkerkant van de V van het V-model. Door requirements, functioneel en technisch ontwerp te koppelen aan achtereenvolgens

inspectie, walkthrough, expert review en collegiale review.

Het laatste hoofdstuk is geschreven door Bart Broekman en Erik van Veenendaal. Zij hebben het over het verbeteren van het testproces, waarbij stilstand achteruitgang is. Zij beschrijven naast elkaar de verbetermethoden TMMi en TPI. Daarbij is TMMi (Test Maturity Model integrated) de testpendant van het Capability Maturity Model. Ook bij TMMi zijn er vijf niveaus, waarbij de organisatie als geheel een niveau heeft. Bij TPI (Test Proces Improvement) kan op een groot aantal aandachtsgebieden vier niveaus (A t/m D) behalen. Daarvoor zijn controlepunten en verbeteringsuggesties gedefinieerd.

Al met al geeft het jubileumboek een aardige bloemlezing van het hele testgebeuren. **(U ook zo'n mooi en interessant boek? Pag. 2)**

Open brief BNTQB

Door BNTQB

info@istqb.nl

Open brief BNTQB over tweede niveau van certificering

Aan: Alle testprofessionals en geïnteresseerden in België en Nederland

Betreft: Nieuwe ontwikkelingen in de certificeringschema's voor testprofessionals

Datum: 23 januari 2008

Beste lezer(es),

De International Software Testing Qualifications Board heeft op 12 oktober 2007 de "ISTQB Certified Tester Advanced Level syllabus"

gepubliceerd. Met deze syllabus heeft de ISTQB het tweede certificeringsniveau ingevuld nadat op 1 juli 2005 de "ISTQB Certified Tester Foundation Level syllabus" al was uitgekomen. Momenteel wordt gewerkt aan het derde certificeringsniveau, het "Expert Level", waarvan de syllabus naar verwachting in het derde kwartaal van 2008 zal worden gepresenteerd.

De ervaringen met de Foundation Level syllabus zijn goed, tot en met 2007 hebben in België en Nederland in totaal ruim 5000 kandidaten het examen met goed gevolg afgelegd.

Momenteel wordt in België en Nederland de certificering volgens de ISTQB Advanced Level syllabus opgestart. De BNTQB heeft gemerkt dat er verwarring is ontstaan over dit tweede certificeringsniveau. Met deze brief willen wij helderheid scheppen over de nieuwe situatie.

De Advanced Level syllabus omvat drie modules voor verschillende functiegebieden:

- Advanced Level Test Analyst
- Advanced Level Technical Test Analyst
- Advanced Level Test Manager

Wanneer iemand alle drie de certificaten heeft behaald komt deze in aanmerking voor het "ISTQB Full Advanced Test Professional" certificaat. Overgangsregeling: Elk certificaat dat op basis van de "ISEB Practitioner Certificate in Software Testing" syllabus (versie 2001) is behaald wordt erkend als "ISTQB Full Advanced Test Professional" certificaat.

De examens voor ISTQB Advanced Level zullen in België en Nederland

vooral nog door het Britse exameninstituut ISEB worden afgenomen, zoals in de afgelopen periode ook de ISTQB Foundation Level examens door ISEB zijn afgenomen. Het eerste Advanced Level examen in België en Nederland zal naar verwachting in juni 2008 worden afgenomen.

Verwarring is ontstaan omdat ISEB, parallel aan de ISTQB Advanced Level, een nieuwe versie van de ISEB Practitioner Level syllabus heeft gepubliceerd. Deze nieuwe versie wordt in geen enkel land buiten het Verenigd Koninkrijk erkend en derhalve ook niet door ISTQB. En ook binnen het Verenigd Koninkrijk vindt het slechts in zeer beperkte mate navolging. Verder heeft ISEB in een publicatie aangegeven dat er verschil in niveau zou zitten tussen beide certificeringsprogramma's, waarbij het ISTQB Advanced Level van een lager niveau zou zijn. De BNTQB heeft op basis van de beschikbare documentatie vastgesteld dat ISEB niet duidelijk kan maken waarom de resultaten van een opleiding volgens haar syllabus van een hoger niveau zouden zijn dan volgens de ISTQB Advanced Level syllabus.

De BNTQB hecht er aan om in deze brief duidelijk te stellen dat zij voor België en Nederland alleen de ISTQB Advanced Level certificaten erkent als tweede certificeringsniveau voor softwaretesters.

De examinering voor het Advanced Level gebeurt door middel van meerkeuzevragen. Diverse mensen hebben ons gevraagd of dit de waarde van het certificaat niet vermindert omdat bij het Advanced Level het

toetsen van vaardigheden belangrijk is. Ons is gebleken dat ook het toetsen van vaardigheden met scenario gebaseerde meerkeuzevragen uitstekend mogelijk is. De zwaarte van het Advanced Level examen zal daarom zeker vergelijkbaar zijn met het voormalige ISEB Practitioner examen. De examens zullen worden opgesteld in nauwe samenwerking met gespecialiseerde instituten die veel ervaring hebben met het toetsen van praktische vaardigheden en kennis door middel van meerkeuzevragen.

Daarnaast heeft examinering met meerkeuzevragen het voordeel dat het beoordelen van de examens met een beperkte inspanning kan gebeuren waardoor de doorlooptijd en de kosten van de beoordeling op een aanvaardbaar niveau kunnen blijven. Verder zorgt het gebruik van meerkeuzevragen dat de beoordeling objectief is en voor alle examenkandidaten gelijk.

Wij vertrouwen er op met deze brief duidelijkheid te hebben gegeven over de certificeringsniveaus voor test professionals in België en Nederland.

Heeft u naar aanleiding van deze brief, of in het algemeen, vragen aan de BNTQB neemt u dan contact met ons op via info@istqb.nl.

Met vriendelijke groet,

**STICHTING BELGIUM AND NETHERLANDS
TESTING QUALIFICATIONS BOARD**

Het bestuur: Chris van Bael, Stephanie van Dijck, Rik Kochuyt, Han Toan Lim, Rik Marselis (penningmeester), Meile Posthuma (voorzitter), Marjolein Steyerberg (secretaris), Erik van Veenendaal (vice-voorzitter).

De stichting "Belgium and Netherlands Testing Qualifications Board" heeft als doel:

"Het behartigen van de belangen van Belgische en Nederlandse (software)testers in het streven te komen tot één (internationaal) certificeringsprogramma voor testen."

Hierbij streven wij er naar de kwaliteit van het testen te verhogen door testcertificering onder de aandacht te brengen als een goede stap naar meer professionaliteit en uniformiteit op testgebied.

De BNTQB is één van de 36 memberboards van de ISTQB.

Meer informatie kunt u vinden via de volgende websites:

WWW.BNTOB.BE, WWW.BNTOB.NL,
WWW.ISTQB.NL en WWW.ISTQB.ORG

Al onze thema-avonden in 2008 worden gehouden in:

Plaats:

Nieuwegein
Blokhoeve 1, 3438 LC

Gebouw:

NBC

Informatie:

Aanmelden uiterlijk 3 werkdagen van te voren via onze website www.testnet.org of
E-mail: evenementen@testnet.org

Thema-avond TestNet

donderdag
27 maart
18:00 - 22:00 uur

Algemeen Leden Vergadering

donderdag
27 maart
16:00 - 18:00 uur

Thema-avond TestNet

maandag
21 april
18:00 - 22:00 uur

EuroSTAR mini-event

dinsdag
20 mei
18:00 - 22:00 uur

Voorjaarsevenement

maandag
30 juni
18:00 - 22:00 uur

Najaarsevenement TestNet

dinsdag
16 september
18:00 - 22:00 uur

Thema-avond TestNet

donderdag
23 oktober
18:00 - 22:00 uur

Thema-avond TestNet

woensdag
19 november
18:00 - 22:00 uur

Thema-avond TestNet

Testen van pakketten
dinsdag
16 december
18:00 - 22:00 uur